

קונטרס

עצות לבחור ישיבה

יגלה עצות נוראות ונפלאות לכל בחור ישיבה איך הוא יכול להצליח בימי בחרותו, אם לא יהיה בטלן, וידע איך לנצל את הימים והשבועות, החדשים והשנים הכי יפות שלו בחיים.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַחֲוֹר צָרִיךְ
הַרְבֵּה עֲצוֹת בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֵיךְ
לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר,
כִּפִּי שִׁיּצְרוּ מִתְגַּבֵּר עָלָיו. וְעַקֵּר
הָעֲצוֹת מִקְבָּלִים מֵהַצַּדִּיק, אֲשֶׁר
עֲצוֹתָיו הֵן כְּלוּ זֶרַע אֱמֶת, עֲצוֹת
מִהָעוֹלָם הַבָּא.

(אמרי-מוהרא"ש חלק ב' תתקס)

קוֹנְטֵרַס

עֵצוֹת לְבַחֲוֹר יְשִׁיבָה

א.

הַיִּצָר הָרַע הוּא הַשׁוֹנֵא הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר לְאָדָם, וְעַקֵּר
הַכְּנַעַתוֹ — עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת

בְּנֵי הַיִּקָּר! בְּהִיוֹתְךָ בַּחֲוֹר צָעִיר, עָלֶיךָ לְדַעַת
שְׁכַל הַחַיִּים לְפָנֶיךָ. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת,
אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הָעֲבוּדָה שְׂאָדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עָרְכוּ יָקָר מִשָּׁנִים רַבּוֹת
שֶׁל עֲבוּדָה לְעֵת זְקֻנוֹתוֹ, וּמֵדוּעַ? כִּי כְּשֶׁבַחֲוֹר הוּא
צָעִיר, בּוֹעֵר בּוֹ הַיִּצָר הָרַע מְאֹד לְהַכְשִׁילוֹ, כִּי כִּידוּעַ
הַיִּצָר הָרַע הוּא הַשׁוֹנֵא שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(דְּבָרִים כ"א, י'): "כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ", אוֹמֵר
ה'אֵר הַחַיִּים' הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהַשׁוֹנֵא הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר
לְאָדָם זֶהוּ הַיִּצָר הָרַע, שְׂרוּצָה לְהַכְשִׁילוֹ בְּעוֹנוֹת,

ומכשילו בעוונות. ורבי אברהם בר' נחמן ז"ל, בעל מחבר ספר "באור הלכות" אמר, שהיצר הרע שונא לאדם לא רק בגשמיות, אלא גם ברוחניות, ולא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, ורוצה לראות שאדם יסבל ברוחניות, שיפיל מאמונה, שלא ילמד ולא יתפלל. ובגשמיות — שיסתובב ממרמך, עצוב ומדכא. עם כל זאת, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מט), שזו מעלה גדולה כשיש עדין יצר הרע לאדם, כי אז יכול לעבד את השם יתברך עם היצר הרע ודיקא, דהינו לקחת את כל ההתלהבות והחמימות ולהכניסה בתוך עבודת השם יתברך. דהינו להתפלל בהתלהבות הלב. ואם אין יצר הרע לאדם, אין עבודתו שלמה כלל, כי העקר לעצור ולעכב את החמימות בעת התאוות, ולהניח את התלהבותו בעת עבודתו.

ומהו היצר הרע? אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו, עב): הדמים — הם היצר הרע, שבוצר בו בתאות נאוף, עד שיש שמשתגעעים כשרואים אשה, ובאים לידי עוונות חמורים של

פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, שזהו העון
החמור ביותר. כמו שכתוב (בראשית לח, ז): "ויהי
ער רע בעיני ה' וימיתהו"; וכתוב בזהר (חלק א'
ריט:), שזהו החטא הגדול ביותר, ואין עליו
תשובה, אבל אומר רבנו ז"ל (שיתות-הר"ן, סימן עא),
שבזה הזהר אין אף אחד מבין הפשט רק הוא, כי
בודאי יש תשובה על הכל. על-כל-פנים עקר היצר
הרע המחטיא את האדם בחטא הזה, בא מהדמים
שבוערים בו, ובפרט בימי הבחירות, ועד שזוכה
לזכך עצמו, אורך זמן רב. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-
מוהר"ן, חלק א', סימן עה), שאדם צריך לזכך את דמיו
עד שיהיה מזכך לגמרי, ואז אין לו כבר שום
תאוות ומדות רעות. אין לו כבר שום תאוה
למחלקת, אין לו שום תאוה לכבוד ולשררה וכו',
אלא רוצה רק את הבורא יתברך שמו בעצמו.
למדים מכאן, כל זמן שבחור צעיר, ויש לו יצר
הרע, הוא בנסיון קשה מאד, מצד אחד — בוער
בו היצר הרע מאד, עד שיוצא מדעתו, ובפרט מי
שנכשל בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, אשר
החטא הזה הורס את המח לגמרי, ומחזיר בו
עקמומיות, ומצד שני — דיקא בחור צעיר, אם

רק ינצל את זמנו היקר, ויצא לשדה או ילך על איזה הר, או באיזה יער, או אפלו באיזה חדר שאין שם בני-אדם, ויבוא ויבקש את הקדוש-ברוך-הוא כל אשר צריך, אין לתאר ואין לשער את גדל מעלתו; כי כשעובר על האדם מה שעובר, אז הדבור שלו דבור אמת, כי מתפלל עם אמת. ורבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קיב), שכתוב (תהלים יב, ט): "סביב רשעים יתהלכון", הינו הסטרא אחרא מסבכת את הקדשה, מסבכת את האדם ומכשלת אותו בעברות, ומחמת זאת אין הוא יכול להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא. ואפלו כשכבר מתפלל, זה מלא בלבולים והרהורים רעים, והוא שבור, עד שאינו יכול להחזיק מעמד. אבל אם אדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא עם אמת, אשר אמת זהו חותמו של הקדוש-ברוך-הוא (שבת נה.), אזי הוא יתברך מאיר לו. ואומר רבנו ז"ל: והמשכיל המבין, יש לו להתפלל כל ימיו, שיזכה פעם אחת בחייו לדבר דבור אחד של אמת לאמתו לפני השם כראוי. אשר על זה בעצמו צריכים לבקש אותו יתברך, שלא יטעה את עצמו. ואמרו אנשי שלומנו: אימתי זה הדבור אמת? בשעה

שְׁעוּבֵר עַל הָאָדָם מֵה שְׁעוּבֵר: צָרוֹת וְיִסּוּרִים
 וּמְרִירוֹת, דִּינִים וְהִרְפַּתְקָאוֹת, וְנִכְשָׁל בְּעִבְרוֹת, וּבָא
 וּבּוֹכָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ,
 וְכָל אֲשֶׁר מַעֲיֵק וְכוֹאֵב לוֹ, הוּא צָרִיךְ שְׂדוּךְ — אֲזִי
 שׁוֹפֵךְ דְּמָעוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה נִקְרָא עִם
 אֱמֶת, כִּי דִיקָא בְּעֵת יְרִידָה, כְּשֶׁבָאִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
 וּמְדַבְּרִים אֵלָיו — זֶהוּ דְבוּר אֱמֶת.

לְכֵן, בְּנֵי הַיָּקָר! עֲקֵר עֲצָתִי לָךְ, הַדְּבָר
 הַרְאֵשׁוֹן: שְׂתַרְגִּיל עֲצֻמָּה לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְרֵאֵה 'לְגַנְב' זְמַן מְפֵה וּמְשֵׁם, וְתִלְךָ
 לְמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתַדְבֵּר אֵלָיו
 יִתְבַּרֵךְ בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלָךְ, וְתַסְפֵּר וְתַתְּוֶדָה לְפָנָיו
 יִתְבַּרֵךְ כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 אָב הַרְחָמָן וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה. וְתַפְּלָה הִיא
 מֵהַעֲבוּדוֹת הַקְדוּשׁוֹת בְּיוֹתֵר וְהִיא הַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח
 לְהַכְנִס אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ
 ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פּד), שֶׁהַשְּׁעָר וְהַפֶּתַח
 לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ זֶהוּ הַפֶּה שֶׁל הָאָדָם. כִּי בְּאֱמֶת
 כָּלֵם רוֹצִים לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְכָלֵם רוֹצִים
 לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, אֲבָל נִתְקַיֵּם אֲצֵלֵם

(בראשית יט, יא): "וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הַכּוּ בְּסַנּוּרִים וַיִּלְאוּ לְמַצָּא אֶת הַפֶּתַח", מרב מרירות שעוברת על בחור צעיר, איננו יודע מהפחות הטמונים בו, אשר על ידם יכול להפגס אצלו יתברך, והפתח להפגס אליו יתברך — הוא הדבור.

ולכן, בני היקר! ראה לשמר מאד על דבורך, ובמקום לפטפט דבורי הבל וריק, דבורים בטלים וליצנות, ראה לברח למקום פנוי שאין שם בני-אדם, ותשיח ותספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, וככל שבוזר בך יותר יצרך, ראה לצעק יותר ויותר אל הקדוש-ברוך-הוא, עד שיחלפו ימים ושנים, ואם תהיה חזק בזה, יזדככו הדמים אצלך, ומחך יהיה מישב מאד, ותזכה להשפיל בהשכלות רוחניות. אבל צריך להיות חזק בזה מאד מאד, כי הכל יתן הסמ"ך-מ"ם לאדם, אבל לא להתבודד להקדוש-ברוך-הוא, כי הוא יודע, שפרגע שבחור צעיר מרגיל עצמו לדבר אל השם יתברך, אין לו מה לעשות אצל בחור זה. כי באמת היצר הרע רוצה לשבר בחורים, וכמו שצועק

הנביא (איכה א, טו): "קרא עלי מועד לשבר בחוריי",
 אצל הסמ"ך-מ"ם — היצר הרע, זהו מועד וחג
 פשיכול להכשיל בחורים ולשברם. פי בחורים
 צעירים כל העולם לפניהם, ויכולים להגיע לכל
 המדרגות שבעולם, אם רק יסלקו דעתם וחקמתם
 ובינתם, ויציתו את רבנו ז"ל. וכמו שאומר רבנו
 ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), שעקר שלמות
 ההתקרבות אל הצדיק הוא לבטל את שכלו, וכל
 אשר יאמר לך הצדיק כהוא זה — תשמע בקולו.
 והיסוד והעקר הזה אצל רבנו ז"ל: תפלה
 והתבודדות, להתפלל ולבקש את הקדוש-ברוך-
 הוא.

פעם בא אדם אל רבנו ז"ל, ואמר שרוצה
 להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא. ענה ואמר לו רבנו
 ז"ל שילמד תורה. שאלו האיש, שהלא אינו יכול
 ללמד. השיב לו רבנו ז"ל: על-ידי תפלה יכולים
 לבוא לכל טוב, לתורה ועבודה, ולכל הקדשות
 שבכל העולמות, כמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן
 קיא). ובאמת חכמינו הקדושים אומרים (תנחומא וירא
 א): אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל, הו

זְהִירִים בְּתַפְלָה, שְׂאִין מְדָה אַחֲרֵת יָפָה הַיְמָנָה,
 וְהִיא גְדוּלָה מְכֹל הַקְּרִבּוּנוֹת, וְאַפְלוּ אֵין אָדָם כְּדָאֵי
 לְעֵנּוֹת בְּתַפְלָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כִּיּוֹן שְׂמֵת־פִּלְל
 וּמְרַבָּה בְּתַחֲנוּנִים, אָנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ. כָּל-כֶּף
 חָשׁוּב הָעֲנִין שֶׁל תְּפִלָּה. בְּרַגַע שְׂאָדָם, וּבְכַרְט
 בַּחּוֹר, מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלוֹ, זוּהִי הַתְּחִלַּת יְשׁוּעָתוֹ, כְּמוֹכָא
 בְּדַבְּרֵי ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), אֲשֶׁר כָּל
 הַמַּחֲשָׁבוֹת זְרוֹת בְּאוֹת לְאָדָם בְּעֵת הַתְּפִלָּה דִּיקָא.
 וּמַדּוּעַ? אֵלָּא אֲנָשֵׁי כְּנִסְתַּת הַגְּדוּלָה תִּקְנּוּ לָנוּ
 לְהַתְּפַלֵּל שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת בַּיּוֹם: שְׁחֲרִית, מְנַחָה,
 עֶרְבִית, יֵשׁ אוֹמְרִים: 'תְּפִלוֹת כְּנִגְדַּת תְּמִידִין תְּקִנּוּם'
 — תְּמִיד שֶׁל שְׁחַר, תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים,
 וְאֲבָרִים וּפְדָרִים שְׁלֹא נִתְעַכְּלוּ, קִרְבִּים וְהוֹלְכִים כָּל
 הַלֵּילָה, וַיֵּשׁ אוֹמְרִים: 'תְּפִלוֹת אָבוֹת תְּקִנּוּם' —
 אֲבָרָהֶם אָבִינוּ תִּקְנַן תְּפִלַּת שְׁחֲרִית, שְׁנֵאֲמַר (בְּרֵאשִׁית
 יט, כז): "וַיִּשְׁכֵּם אֲבָרָהֶם בַּבֶּקֶר" וְכוּ', יִצְחָק אָבִינוּ
 תִּקְנַן תְּפִלַּת מְנַחָה, שְׁנֵאֲמַר (שָׁם כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק
 לְשׁוּחַ בִּשְׂדֵה", וַיַּעֲקֹב אָבִינוּ תִּקְנַן תְּפִלַּת עֶרְבִית,
 שְׁנֵאֲמַר (שָׁם כח, יא): "וַיִּפְגַע בַּמָּקוֹם וַיִּלֵּן שָׁם" (עַיֵן
 בְּרִכּוֹת כו:). אֲבָל אוֹמַר רַבֵּנוּ ו'ל, בְּדֶרֶךְ כָּל בְּדֶרֶךְ

עצות לבחור ישיבה

קז

כבושה, אשר מפרת וידועה לכלם, שם אורבים הגזלנים ביותר, לתפס את האדם ולשדד את כל רכושו, אבל אם אדם עושה לעצמו דרך חדשה, בין הקרים, בין השדות, שאין זו דרך סלולה, הגזלנים אינם יודעים לארב שם ולתפסו, וממילא עובר דרכו בשלום. סיים רבנו ז"ל ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן צו), שהשלה תפלות: שחרית, מנחה, ערבית, הן בחינת 'דרך כבושה', והסמ"ך-מ"ם יודע את הדרך, ואורב לאדם ומכניס בו כל מיני מחשבות זרות, ומבלבלו בכל מיני בלבולים, ולכן כל המחשבות זרות באות דיקא בתוך התפלה. אבל אם אדם מתבודד להקדוש-ברוך הוא, הוא עושה לעצמו דרך חדשה, העוקפת את הדרך הכבושה, ואותה אין הסמ"ך-מ"ם מפיר, על-כן אינו אורב על האדם לבלבלו ולהטרידו, והאדם אז מדבר אליו יתברך מעמקי לבו, מפנימיותו, ומבקש כל צרכיו, ומספר כל העובר עליו, וכל אשר מעיק לו, ובזה אין היצר הרע יכול לתפסו. ולכן ענין גדול כל-כף ההתבודדות, ומה גם שלבסוף יזדכך מחו, עד שיתפלל גם את השלה תפלות בדבקות ובשלמות כזו, שאין

למעלה מזה. לכן עצה לבחור ישיבה — להרגיל עצמו לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו, וכל צרכיו יבקש רק ממנו יתברך, ועל-ידי-זה אף פעם לא יתרחק ממנו יתברך.

ידוע על מוהרנ"ת ז"ל, כשהתקרב בפעם הראשונה לרבנו ז"ל, וספר לפניו כל העובר עליו, כרך רבנו ז"ל ידו סביב כתפו של מוהרנ"ת ז"ל ואמר לו: מה טוב ומה נעים לספר את כל לבו להקדוש-ברוך-הוא, כמו שמדברים אל חבר טוב. ואמר מוהרנ"ת ז"ל, כשהלכתי מרבנו ז"ל, הבנתי, שהנה עכשו נתגלה לי המפתח איך להיות איש צדיק, כי כל אשר יעבר עלי, אספר אליו יתברך. ולכן עצתי לך, בני היקר! דיקא עתה בימי בחרותך, בעודך בחור צעיר בישיבה, לקחת לעצמך את הדרך הזו, לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבקשו כל צרכיו. ואף שבתחלה יבוא לך דבר זה קשה מאד, כי ידמה לך, שאין צריכים אותך, ואין שומעים אותך, אבל אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב): ובאמת אם אדם היה יודע שהקדוש-ברוך-הוא מלא כל הארץ כבודו,

קט עצות לבחור ישיבה

ושומע כל דבור ודבור שמדברים אליו, ושוקד על שפתותיו, בנדאי הנה מדקדק מאד להתפלל לפניו, אך מחמת שאין אדם יודע זאת ידיעה בלב שלם, על-כן ממעט בתפלה והתבודדות; אשרי הבחור הקונה לעצמו עבודת התפלה וההתבודדות בתמימות ובפשיטות גמורה!

ב.

למוד שלחן ערוך — היסוד אצל רבנו ז"ל

בני היקר! רבנו ז"ל אומר, אשר העצה להחזיר באדם אמונה — ללמד הרבה שלחן ערוך. כי שלחן ערוך מחזיר באדם אמונה, שיוכל אחר-כך להרבות בהתבודדות. וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות פוסק, חלק ב', סימן ב'): על-ידי למוד שלחן ערוך, זוכים ליראה. ורבנו ז"ל רצה שכל אנשי שלומנו ילמדו בכל יום שלחן ערוך. כמובא (שיחות-הרב"ן, סימן כט), שעל למוד פוסקים רבנו ז"ל הקפיד יותר מכל הלמודים. ואמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח'), שעל-ידי שלומדים פוסקים,

זוכים לבָרר את הטוב מהרע. כי כל אדם מערב עם טוב ורע, הנשמה היא טובה, ורוצה רק לחזור אל הקדוש-ברוך-הוא, שהוא רק טוב, כמו שכתוב (תהלים קמה, ט): "טוב הַיְיָ לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו"; והגוף זהו רע, חמר, נמשך אחר תאוות ומדות רעות. והנשמה מערבת עם הגוף והגוף מערב עם הנשמה, ועל-פי-כך הגוף מתגבר על הנשמה, עד שכל התאוות והמדות רעות תובעים את הנשמה, עד שהיא נסתרת לגמרי. אבל אם לומדים שלחן ערוך, על-ידי-זה מבררים הטוב מהרע. ולכן, בני היקר! ראה להתמיד הרבה בלמוד שלחן ערוך, ועשה לעצמך כמה וכמה שעורים בזה. אנשי שלומנו מספרים, שלמוהרנ"ת ז"ל היו שלשה-עשר שעורים בהלכה לבד, מלבד רבוי השעורים שלמד בכל יום, ומלבד שכתב המון חדושי תורה, ומלבד שדבר המון עם בני-אדם בעבודת השם על-פי עצות רבנו ז"ל, ומלבד שעסק הרבה בענין ובנין דעת רבנו ז"ל בעולם, וקרוב רחוקים אליו יתברך, ולעשות נפשות אל דעת רבנו ז"ל. ועם כל זאת היו לו שלשה-עשר שעורים בהלכה. אזי אצלנו צריכים להיות לכל

הפחות שלשה שעורים, לקבוע לעצמנו ללמד
שעור אחד — קצור שלחן ערוך; הינו ראשית כל,
לידע את עקר ההלכה איך להתנהג. אחר-כך שעור
מחבר רמ"א כסדרן, להתחיל מהתחלת הארח
חיים, וללמד סימן אחר סימן, עד שיזכה לסיים את
כלו, ויתחיל יורה דעה, וילמד סימן אחר סימן, עד
שיסימו, ויתחיל אבן העזר, וילמד סימן אחר סימן
עד שיסימו, ויתחיל חשן המשפט, וילמד סימן
אחר סימן, עד שיזכה לסימו, ואז יתחיל שו"ב. שזה
מחבר רמ"א, וזה נקרא אצל רבנו ז"ל שלחן ערוך
הקטנים. כי פעם היה נדפס שלחן ערוך מחבר
רמ"א לבד בלי נושאי כלים. והבעל-שם-טוב
הקדוש זי"ע הזהיר מאד את תלמידיו, שילמדו
הרבה מחבר רמ"א, כי נתחבר ברוח-הקדש, וזה
צריך להיות השעור השני של בחור צעיר. ואחר-
כך יהיה לו שעור שלישי, שזה יארך לו ימים
ושנים — ללמד עם דברי הטור את כל הבית-יוסף
עם הב"ח, ואחר-כך על כל סימן וסימן את השלחן
ערוך עם הט"ז והמגן-אברהם, ואין צריכים
להרתע מרבוי הלמוד, אלא לזכר מאמרם ז"ל
(ויקרא רבה יט, ב): מי שטפש אומר: מי יכול ללמד

את התורה?! מי שפיקח אומר: הריני שונה ב' הלכות היום, ב' הלכות למחר. עד שאני שונה את כל התורה בלה; כי התורה אינה נלמדת ביום אחד, אפלו לא בשבוע אחד, ואפלו לא בשנה אחת, כי אורך ימים ושנים, עד שזוכים לסיים את כל התורה בלה. וזה צריך להיות יסוד אצל בחור צעיר — ללמד הרבה שלחן ערוך, שיהיה בקי בהלכה, וכל אשר עושה צריך לראות שלא יצא מגדר ההלכה. ואף שבין כך שוכחים, אך אין זה פגם ומגרעת, כמאמרם ז"ל (קהלת רבה, פרשה ג', סימן א'): זה שפוטה של תורה, שאדם לומד תורה ושוכחה. כי לטובתו אדם לומד תורה ושוכח, שאלו היה לומד ואינו שוכח, היה מתעסק בה שנים ושלוש שנים, וחוזר ומתעסק במלאכתו, אלא מתוך שאדם לומד תורה ושוכחה, אינו מזיז עצמו מדברי תורה. הקדוש ברוך הוא הטביע באדם שילמד וישכח, כי אם היה זוכר הכל, היה לומד כמה שנים את כל התורה, ואחר כך עוסק בדברים בטלים, ולא מתעסק בתורה כלל. ובאמת מובא מהאר"י ז"ל (לקוטי תורה עקב), שמה שאדם לומד בזה העולם, מזכירים לו לעתיד לבוא, ומכל שכן,

עצות לבחור ישיבה

ק"ג

אם אדם באמת יחזר על הלמוד, ובפרט בחור צעיר, אם יתמיד הרבה, לבסוף יזכה לזכור את ההלכה. אבל כלל זה ידע, שלא יכולים ללמוד בפעם אחת את כל הד' חלקי שלחן ערוך עם הטורים והמגינים, אלא אורך ימים ושנים, אבל אם יהיה חזק, יזכה לסיים את כל הטור עם בית יוסף והב"ח עם כל השלחן ערוך והמגינים. ואומרים חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יב, סימן יא): למה נמשלה התורה בתאנה? שהתאנה נלקטת מעט מעט, וכך התורה היום לומד מעט ולמחר הרבה לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים. ואם בחור צעיר יקח לעצמו חק ולא יעבר ללמד בכל יום שלחן ערוך, יהיה ירא שמים גדול מאד.

ג.

למוד מקרא, משנה, גמרא — היסוד אצל רבנו ז"ל

בני היקר! ראה להתמיד בלמוד מקרא, אשר הוא חשוב מאד, עד כדי כך שאומרים חכמינו

הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת ח.): לְעוֹלָם יִשְׁלִים אָדָם פְּרָשִׁיּוֹתָיו
עִם הַצְּבוּר, שְׁכָל הַמְּשָׁלִים פְּרָשִׁיּוֹתָיו עִם הַצְּבוּר,
מִשְׁלִימִים לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. סְגֵלָה לְאַרְיֵכוֹת יָמִים
— לְלַמֵּד 'שָׁנִים מְקָרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם' עִם פְּרוּשׁ
רַש"י, שְׁזָה מְסַגֵּל לִירְאָת שָׁמַיִם גַּם-כֵּן. וְרוֹאִים
שְׁבַנֵי-אָדָם מִתְרַשְׁלִים בְּמַצָּוָה הַיְקָרָה הַזֶּה — לְסִיִּם
פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ 'שָׁנִים מְקָרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם', וַיְכוּלִים
לְחַלֵּף שָׁבוּעוֹת וְחֻדְשִׁים וְאַפְלוּ שָׁנָה, שְׁלֵא יִלְמְדוּ
פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ. וְדָבָר זֶה עָלֶיךָ לְדַעַת, בְּנֵי הַיְקָר!
אִם אָדָם אֵינוֹ מְסִיִּם בְּשָׁבוּעַ 'שָׁנִים מְקָרָא וְאַחַד
תְּרַגּוּם', בְּשָׁבוּעַ זֶה יִהְיֶה לוֹ אֵיזָה מְשִׁבֵר וְהַפְּסֵד,
וְאוֹמֵר רַבְנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יט): בְּזָה
שְׁאָדָם לֹמֵד מְקָרָא וְהַתְּרַגּוּם — זֶהוּ תַקּוּן הַבְּרִית;
לְכֵן בְּחֹר שְׁיֹדַע שְׁפָגַם בְּבְרִית, אוֹ רוּצָה לְהַנְצִיל
מִפְּגָם הַבְּרִית, לְשַׁכֵּךְ אֶת הַמְדוּרָה הַבּוֹעֶרֶת בּוֹ,
יִלְמַד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ רַש"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאַפֵּן שְׁעַד
שַׁבַּת יִזְכֶּה לְסִיִּם אֶת פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ, אֲשֶׁר כְּתוּב
בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (אַרְח חַיִּים, סִימָן רסה): מִיּוֹם רֵאשׁוֹן
וְאֵילֶךְ נִקְרָא עִם הַצְּבוּר; הֵינּוּ שְׁיִכוּלִים לְהִתְחִיל
בְּזָה מִיּוֹם רֵאשׁוֹן, לְלַמֵּד כָּל יוֹם קָצֵת, וּלְסִיִּם עַד
יוֹם שִׁשִּׁי אֶת כָּל פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ.

עצות לבחור ישיבה

קטו

כמו־כן, בני היקר! ראה להתמיד בלמוד משניות, אשר זה עולה על כל הלמודים. ורבונו ז"ל נתן תקון למוהרנ"ת ז"ל ולעוד כמה מאנשי שלומנו שירגילו עצמם לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, (כמובא שיחות־הר"ן, סימן קפה), וכתוב מגורי האר"י ז"ל, שעל־ידי אמירת ח"י פרקים משניות בכל יום הורגים את היצר הרע. לכן בחור צעיר שיודע שבוֹעַר בו היצר הרע, עליו להרגיל עצמו לגרס בכל יום פרק אחר פרק משניות, עד שישזכה לסיים בכל יום ח"י פרקים משניות, אשר דבר זה הורג את היצר הרע שלו. וצריכים להיות חזק בזה מאד, כי 'משנה' אותיות 'נשמה', וכתוב במדרש תלפיות, שאשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנום, ומי שלומד משניות, אינו מניחו להכנס לשם. והחיד"א מצא רמז בזה שכתוב (בראשית מט, כ): "מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לַחֲמוֹ"; שִׁמְנָה אותיות משנה. ואם היו בני־אדם יודעים מה זה למוד משנה, תמיד היו לומדים משניות, אלא אינם יודעים מעלת למוד זה. ובאמת אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ז', סימן ג'): אין כל הגליות הללו מתכנסות אלא בזכות למוד משניות; ומי שמרגיל

עצמו ללמד הרבה משניות, נשמתו מזדככת. וכן אומרים חכמינו הקדושים (בבא בתרא קמה:): "וטוב לב משתה תמיד" (משלי טו, טו) — אלו בעלי משנה. פשאדם לומד משניות הוא שמח, כי מוצא ספוק בנפשו. ובפרט בחור צעיר מרגיש עצמו ריקני, וכשלומד בכל יום ח"י פרקים משניות, חש שעשה משהו, שפעל משהו, שמלא עצמו עם טוב אמתי. ולכן ראה להרגיל עצמה ללמד משניות בכל יום, פרק אחר פרק בסדרן, עד שתסיים ששה סדרי משנה, ותתחיל שוב, וכך תנהג כל חייך; אשרי המציית, והורג על-ידי-זה את היצר הרע.

כמו-כן, בני היקר! ראה להתמיד בלמוד גמרא, אשר אין למעלה מזה. ורבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ריד): 'תלמוד' גימטריה הקלפה 'לילית', המחטאת את האדם בפגם הברית. ולכן אשרי מי שלומד הרבה גמרא. וכן אומר רבנו ז"ל (שם, סימן ג'), שעל-ידי שלומדים גמרא בלילה, בשעה שחשך לו, וקשה לו, והיצר הרע בוער בו, ומרים ורעים חזיו, והוא כל-כך מבהל ומבלבל, עם כל זאת כשלומד גמרא, זוכה לנבואה,

עצות לבחור ישיבה

קיז

'במחשכים הושיבני' (איכה ג, ו) — זה תלמודה של
בבלי (סנהדרין כד.); הינו שבתוך החשך שלו —
לומד תלמוד בבלי, אזי זוכה לנבואה, ונשמר מכל
מיני קלפות וסטרוא אחרא. ובני-אדם אינם שמים
לב מהי מעלת למוד גמרא, אשר פתוב בספר-
החיים לאחי המהר"ל מפראג ז"ל: ג'מ'ר'א' ראשי
תבות: ג'בריא'ל, מ'יכ'אל, ר'פ'אל, א'ורי'אל. אם
אדם לומד בכל יום גמרא, ממשיך על עצמו ד'
מלאכי השמירה. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן,
חלק ב', סימן ה'), כשאדם הולך לישן ורואה מקרה
לילה, רחמנא לצלן, זה בא מחמת שהתגברו עליו
הקלפות והסטרוא אחרא. כי אין אדם בא לידי
טמאה בלילה, אלא אם-כן הרהר ביום. ומה העצה
לזה? קשור המרכבה. לזאת תקנו הקדמונים לומר
קדם השנה: "בשם הוי"ה אלהי ישראל, מימיני
מיכאל, משמאלי גבריא'ל, מלפני אוריאל ומאחורי
רפאל, ועל ראשי שכינת אל". זה נקרא קשור
המרכבה. וזה זוכים על-ידי שלומדים גמרא, אזי
מקשרים את המרכבה העליונה, ואדם נשמר
מהקלפות והסטרוא אחרא. ולכן רבנו ז"ל כתב
מכתב לחתנו ר' יוסקה: "בקשתי מאהובי חתני,

שכתב לי כמה דפים גמרא אתה לומד, וכמה דפים פוסק אתה לומד, שלא תעשה מהעקר טפל ומהטפל עקר; כי אצל רבנו ז"ל העקר היה דפי גמרא. וכשהיה קטן שלם למלמד על כל דף גמרא שלמד עמו שלש מטבעות, והמלמד שהיה עני, למד עמו הרבה פרקים, ומספרים אנשי שלומנו, שרבנו ז"ל היה ילד קטן, ושטה בצמאון דף אחר דף, עד שהמלמד, אף שהיה נצרך לשלש מטבעות שקבל על כל דף, לא היה יכול ללמדו יותר כי נחר גרונו. כזה צמאון עז היה לרבנו ז"ל בהיותו רך בשנים וכו'. ולכן, בני היקר! ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם ללמד בכל יום גמרא. ואם תצית אותי לשמע בכל עצותי, תהיה המאשר ביותר והעשיר הגדול ביותר, כי אין עשיר גדול יותר ממי שלומד: מקרא, משנה, גמרא, הלכות ואגדות, בריתות ותוספות, ועל-כל-פנים תלמד מקרא, משנה, גמרא. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (שבת קנ.): "ובביתי אין לחם ואין שמלה" (ישעיה ג, ז) — שאין בידי לא מקרא, לא משנה ולא גמרא, אשר זו העניות הגדולה ביותר.

על-פני, בני היקר! זכר היטב שהעקר —
 למוד התורה הקדושה, וזה היה העקר אצל רבנו
 ז"ל, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן יט): אפלו אותן
 האנשים שנלכדו במצודה רעה, עד שרגילים
 בעברות, חס ושלום, רחמנא לישזבן, רחמנא
 לצלן, אף-על-פי-כן כח התורה גדול כל-כף,
 שיכול להוציאם מהעברות שרגילים בהם. ואם
 יעשה לעצמו חק קבוע והרגל חזק ללמד בכל יום
 כף וכף, לבסוף יזכו לצאת ממצודתם שנלכדו בה
 — על-ידי למוד התורה, כי חפצו ורצונו של רבנו
 ז"ל, שנעסק הרבה בתורה ובתפלה.

ד.

השמחה והתמימות — היסוד אצל רבנו ז"ל

בני היקר! רבנו ז"ל רצה מאד שנהיה תמיד
 בשמחה עצומה, כי השמחה היא הגאלה, ואין לה
 עוד אדם שנצרך לשמחה כמו בחור, כי כל זמן
 שלא התחתן, אומרים חכמינו הקדושים (יבמות
 סב.): כל השרוי בלא אשה — שרוי בלא שמחה.
 לכן, בני היקר! ראה למסר נפשך להיות בשמחה

תמיד. ואמר רבנו ז"ל, שצריכים מסירות נפש להגיע לשמחה, כמובא (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד; וצריך להכריח עצמו להיות בשמחה, כי היא באה לאדם מאד מאד קשה. וחכמי הרופאים אומרים, שאפלו בגשמיות השמחה מועלת, כי השמחה היא רפואה, וברגע שתהיה תמיד שמח ועליו בימי בחרותך — תצליח. וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א'): מי ששמח תמיד — על-ידי-זה הוא מצליח. בחור ששרוי תמיד בשמחה ובחדוה, הוא זריז, וברגע שהוא זריז — זוכה להצלחה. פי להפך — על-ידי העצבות והמרירות, נעשה עצל ונכשל בחיים, רחמנא לצלן. וכן אומר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה, סימן כא): על-ידי שמחה — תפיסת המח נתגדל. פי כשאדם שש ושמח, מתרחב לו המחין. ואמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כ'): כשאדם כל היום בשמחה, אזי בנקל לו ליחד לו שעה ביום לשבר לבו, ולשית כל אשר עם לבבו להקדוש-ברוך-הוא; פי ברגע שאדם שמח כל היום הוא בגדלות המחין ויכול לדבר אליו יתברך.

לבן, בני היקר! ראה להיות שמח מאוד מאוד, ותשמר עצמך מהוללות ומליצנות, אשר מוהרנ"ת ז"ל אמר, שעקר פתח הטמאה הוא הליצנות. וכמאמר ז"ל (שבת קד): הבא לטמא — פותחין לו, שנאמר (משלי ג, לד): "אם ללצים הוא יליץ". ואומר על זה מוהרנ"ת ז"ל, שאם חכמינו הקדושים הביאו ראיה מהו פתח הטמאה דיקא מפסוק המבטא גריעות מדת הליצנות, אזי סימן שפתח הטמאה הוא הליצנות. ולכן ראה, בני היקר, להשמר מאוד מאוד ממדה רעה של ליצנות, אשר שיכת ביותר אצל בחורים, כי מצויים ביניהם ליצנים גדולים, כי מי שפגם בברית הוא ליצן גדול, כי חטא פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, מכניס באדם דכאון ומרירות, ומחמת שאינו רוצה להראות לכלם שהוא מדכא ונכשל, ויש לו אכזבות בחיים וכו', אזי מתחיל להתלוצץ מזה ומאחר, מצדיק פלוני או אלמוני, מחסידות זו או אחרת, ואצלו העקר ליצנות, ובזה מסתיר ומכסה את הנאוף שלו, את פגם הברית שלו. ובאמת צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שיזכה להתרחק מליצנים. וכן אומרים חכמינו

הקדושים (פסחים קיב:), שרַבְנוּ הַקְדוֹשׁ הַזֶּהִיר אֶת בְּנָיו, אֵל תְּדוּרוּ בְּשִׁכְנָצִיב מְשׁוּם דְּלִיצְנֵי הוּוּ, וּמְשָׁכוּ לָךְ בְּלִיצְנוּתָא. וּבְפָרְט בְּחֹר צָעִיר הָרוּצָה לְלַמַּד תּוֹרָה וְלַהֲתַעֲלוֹת בָּהּ, וְלַהֲיֹוֹת עוֹבֵד הַשֵּׁם גָּדוֹל, לַהֲיֹוֹת דְּבוּק בְּאַלְקִים חַיִּים וּמְלֶךְ עוֹלָם, וְלִיַּחַד יַחֲוּדִים, וּמַחֲוֹ יִהְיֶה נָקִי וּמְזַכֵּךְ, עָלָיו לְהַשְׁמֵר מְאֹד מִמַּדַּת הַלִּיצְנוּת. וַחֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אוֹמְרִים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה א', סִימָן ב'): מַה הַשְּׂמָן הַזֶּה כּוֹס מִלָּא אֵינּוּ מְזֻרְזִיף, אִף דְּבָרֵי תוֹרָה אֵינָם מְזֻרְזָפִים בְּדָבָרֵי לִיצְנוּת, אִם נִכְנָס דְּבָר שֶׁל תּוֹרָה לְלֵב, יוֹצֵא כְּנֶגְדּוֹ דְּבָר שֶׁל לִיצְנוּת, נִכְנָס לְלֵב דְּבָר שֶׁל לִיצְנוּת, יוֹצֵא כְּנֶגְדּוֹ דְּבָר שֶׁל תּוֹרָה. כִּי לִיצְנוּת וְתוֹרָה אֵינָן מִתְעַרְבוֹת יַחַד. וְלִכֵּן דְּבָר רַבְנוּ ז"ל שֶׁהוּא תְּמִימוּת עֲמָקָה, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּנוּ, אֵינּוּ עוֹלָה בְּקִנְיָה אֶחָד עִם לִיצְנוּת. וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל קִדְּם הַסְּתַלְקוּתוֹ: שְׂאֵגִיד שְׁלֵא לְמַדְתִּי מִסְפִּיק — אֵינִי יָכוֹל לֹאמַר, שְׂאֵגִיד שְׁלֵא הִתְפַּלְלֵתִי מִסְפִּיק, אֵינֶנִּי יָכוֹל לֹאמַר, כִּי שְׁמַרְתִּי עַל הַזְּמַן, אֲבָל הַחֵל לְקוֹנֵן: אֵי, אֵי, מִי יוֹדֵעַ אִם זְכִיתִי לְהַגִּיעַ לְתְּמִימוּת שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, כִּי הִיא עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצְאוּנוּ. וְכָל הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְנוּ ז"ל הִיא

תמימות אמתית. ולכן כל מי שיותר תמים, נמצאת אצלו יותר שלמות. כי תמים הינו שלם, וכמו שמצינו בספירת העמר, שכתוב (ויקרא כג, טו): "שבע שבתות תמימות תהיינה"; ואומרים חכמינו הקדושים (נדרים לב.): כל המתמים עצמו — הקדוש-ברוך-הוא מתמים עמו.

כשהקדוש-ברוך-הוא עוזר לאדם וזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל, עליו לידע, שהפתח והיסוד אצל רבנו ז"ל זהו תמימות; כי העקר להיות איש תם וירא אלקים. ובפרט בחור, אם רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, הוא מכרח להיות תמים. ואל תחשוב, בני היקר, שמדת התמימות באה לאדם בנקל, אלא זה הדבר הקשה ביותר, כי אצל כל אדם יש חכמות, אבל לסלק את החכמות מעצמו, זה קשה מאד. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (נדרים לב.), בשעה שאמר הקדוש-ברוך-הוא לאברהם (בראשית יז, א): "התהלך לפני והיה תמים" — שפחד מאד, כי הליצנות הורסת את האדם לגמרי. ובפרט בחורים צעירים, רואים אצלם כיצד מתלוצצים מעובדי השם, מצדיקים אמתיים וכו',

אשר כל זה מחמת פגם הברית שלהם. ולכן סימן
הכר לבחור לידיע אם הוא פגום בברית — אם
מתלוצץ מצדיקים ומחכמים אמתיים. כמו שכתוב
(תהלים נה, כ): "שֶׁלַח יָדוֹ בְשָׁלוֹמִיו — חָלַל
בְּרִיתוֹ"; מספן, על-ידי ליצנותו הוא בעצמו מגלה
לכלם את אשר עשה בהצנע. ולכן, בני היקר! ראה
לברח מכל מיני ליצנים, ותקנה לעצמך מדת
התמימות והפשיטות, ובפרט לתפלה ולהתבודדות
אי אפשר להגיע, אלא על-ידי תמימות, על-ידי
שסלק דעתו לגמרי, אזי יכול לדבר אל הקדוש-
ברוך-הוא, כי מאחר שזכה להשליך מעצמו את
החכמות, אזי הגיע למדת התמימות. ומהי
התמימות? "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך", אומר
על זה רש"י: התהלך עמו בתמימות ותצפה לו,
וכל אשר בא עליך תקבל בתמימות, ואז תהיה עמו
ולחלקו. כי אדם שהולך בתמימות, יהיה בחלקו
יתברך.

ולכן, בני היקר! עליך לדעת, בעת שאתה
יושב בישיבה, אשר שם מצויים כל מיני בחורים,
ראה לברח מלצים, כמאמר ו"ל (דבי אליהו זוטא ו):

תחלת העברה — הרהור הלב, ושניה לה — ליצנות; ואם אתה רואה בחור העושה ליצנות מראש הישיבה, מהמשגיח או משאר יראי השם, סימן שהוא פגום בברית, ותברח ממנו כמטחי קשת. ובפרט מי שרוצה להתקרב לרבנו ז"ל, בהכרח לו לברח מליצנות. וכבר אמר החכם מכל האדם (משלי ט, יב): "אם חכמת — חכמת לך, ולצת — לבדך תשא"; כי מהו ליצן? שחוק הכסיל. ועל-כן אם אתה חכם ומציית לכל אשר אמרו לך וגלו אזנך עד כה — חכמת לך, זכית לעצמך — ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, בריתות ותוספות, ואתה מתפלל ומתבודד, ותמיד שמח, ועושה צדקה וחסד עם כל אחד, אזי כלם אוהבים אותך, וחכמת — חכמת לך. אבל ולצת — אם אתה עושה ליצנות מכל הדבורים הללו, אמלל אתה, כי אתה עושה ליצנות מעצמך, ולא מיראי השם, יראי השם מצליחים מאד, ורק עולים מעלה מעלה.

לכן, מאחר שזכינו לדעת מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, רבי שמחזק ומעודד ומאמן ומשמח אותנו, עלינו לשמח מאד עם בן השמחה

הנכלל במקור השמחה, ועוסק לקשרנו אל שרש השמחה. ועלינו ללמד הרבה ספרי רבנו ז"ל, כי עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל היא רק על-ידי למוד בספריו ז"ל, (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), אשר פניו, שכלו וחקמתו נמצאים בתוך ספרו; לכן מי שרוצה להתקרב אל רבנו ז"ל, ילמד הרבה: "לקוטי-מוהר"ן", "ספר-המדות", "ספורי-מעשיות", "שיחות-הר"ן", ו"חי-מוהר"ן", וישקד בזה מאד מאד. אבל אי אפשר להבין דברי רבנו ז"ל, אלא על-ידי ההקדמות של מוהרנ"ת ז"ל. לכן החוב מנח על כל בחור ובחור הרוצה להתקרב אל רבנו ז"ל, שילמד בכל יום הרבה "לקוטי-הלכות", ועל זה נאמר (נדה עג.): 'כל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא'; כי מי שילמד בכל יום "לקוטי-הלכות", ימשיך על עצמו אור וזיו וחיית ודבקות הבורא יתברך שמו מהעולם הבא לעולם הזה; אשרי הבחור המכניס דבורים אלו בתוך לבו, ומקימם בתמימות ובפשטות גמורה, אשר יזכה על-ידי-זה לבוא אל תכליתו הנצחית, ויהיה צדיק הדבוק באין סוף ברוך הוא, ויהיה המאשר ביותר בחיים, אשרי לו!